

Кафедра хореографії

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Проректор з навчальної роботи ЛДУФК

_____ Музика Ф.В.

КОМПЛЕКСНІ КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
з дисципліни «Організація і режисура
спортивно-хореографічних масових заходів»

для студентів II курсу спеціальності «Хореографія»

Склав: вик. Бойко А.Б.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні кафедри хореографії

Протокол № ____ від « ____ » _____ 2013 р.

Зав. каф. доцент _____ Сосіна В.Ю.

Львів – 2013 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Організація і режисура спортивно-хореографічних масових заходів» об'єднує знання, які студенти одержали під час вивчення інших спеціальних дисциплін: класичного, народно-сценічного, історико-побутового танцю, теорії та методики гімнастики та спортивної акробатики та мистецтва балетмейстера.

Основним завданням предмету є поглиблене вивчення питань теорії у єдності з практикою, що дає можливість студентам опанувати необхідні знання та навички для самостійної педагогічної діяльності. Комплексні контрольні завдання тісно пов'язані з темами модулів навчальної програми дисципліни «Організація і режисура спортивно-хореографічних масових заходів» і дає змогу характеризувати рівень підготовленості студентів до проведення самостійної практичної діяльності в хореографічних колективах.

Варіанти завдань складаються з теоретичних питань. Зміст теоретичних завдань базується на матеріалі, який пов'язаний зі знанням змісту, методики організації та принципів режисури спортивно - хореографічних масових заходів.

Значна увага приділяється розгляду питань, пов'язаних з диференціацією та режисурою сценічних хореографічних заходів.

Критерії оцінки виконаних завдань складені згідно існуючих положень за 5-ти бальною системою.

Варіант №1

1. Охарактеризувати напрям побутового танцювання.
2. Пояснити складові творчого задуму проекту, дати визначення «теми», «ідеї», «надзадачі».

Варіант №2

1. Охарактеризувати змагальний напрям хореографічного мистецтва.
2. Розкрити зміст поняття «структура видовища».

Варіант №3

1. Охарактеризувати напрям сценічного танцювання.
2. Значення пластично-просторового образу.

Варіант №4

1. Дати характеристику офіційним заходам у хореографії.
2. Поділ конкурсних спортивних заходів за статусом.

Варіант №5

1. Дати характеристику розважальним заходам у хореографії.
2. Поділ конкурсних сценічних заходів за статусом.

Варіант №6

1. Дати характеристику універсальним заходам у хореографії.
2. Поділ конкурсних спортивних заходів за програмою.

Варіант №7

1. Сценарний план масового заходу та вимоги до нього.

2. Поділ конкурсних сценічних заходів за програмою.

Варіант №8

1. Дайте характеристику прологу, експозиції, зав'язці масового заходу.
2. Зміст роботи режисера із лібретистом, сценаристом.

Варіант №9

1. Дайте характеристику розвитку дії, кульмінації масового заходу.
2. Зміст роботи режисера з балетмейстером.

Варіант №10

1. Дати характеристику розв'язці, фіналу, епілогу та апофеозу масового дійства.
2. Зміст роботи режисера з акторами і творчими колективами.

Варіант №1

1. Охарактеризувати напрям побутового танцювання.

Побутове танцювання представляє собою найбільш поширений і масовий напрям розвитку хореографічного мистецтва. Його характерні риси: простота лексики, загальнодоступність танцю, яскравість музичної та лексичної форми.

Основна мета побутового танцювання полягає в оволодінні репертуаром, що застосовується в різноманітних сферах дозвіллевої діяльності.

Завдання побутового танцювання передбачають: набуття первинних навичок у виконанні зразків, рекомендованих для певних дозвіллевих обставин і відповідних вікових категорій; виховання доброї постави, легкості, вишуканості у виконанні танців; формування внутрішньої культури людини, гречних манер, іміджу гармонійно розвиненої людини.

Сфера діяльності – побутові життєві ситуації:

- офіційні: бали, прийоми, презентації тощо;
- розважальні: маскаради, корпоративні вечірки, дискотеки тощо;
- універсальні: світські раути, вечори, дитячі ранки, вечорниці тощо.

2. Пояснити складові творчого задуму проекту, дати визначення «теми», «ідеї», «надзадачі».

До творчого задуму проекту входять складові, які являються обов'язковими для кожного виду мистецтва:

- визначення теми, ідеї, надзадачі видовища;
- визначення його структури;
- побудова композиції видовища;
- створення пластично-просторового та тонального образу;
- визначення режисерського прийому.

Тему видовища обґрунтовує зміст подій, що відбуватимуться впродовж всього видовища.

Ідея видовища відображає думки і почуття автора по відношенню до подій, що зображатимуться у творі.

Надзадачу видовища формує далека мета, яку визначає для себе і глядача режисер-балетмейстер, чого він прагне досягти своїм твором.

Варіант №2

1. Охарактеризувати змагальний напрям хореографічного мистецтва.

Змагальний напрям диференціюється на спортивне конкурсне та сценічне конкурсне танцювання.

Спортивне конкурсне танцювання характеризує міжнародна узагальненість програм, складність лексики, наявність віртуозної техніки тощо. Сценічне конкурсне танцювання характеризує складна драматургія, використання синтезованої лексики, трюкової техніки, сценографії, світлової партитури тощо.

Основна мета змагального напрямку полягає у вдосконаленні танцювальних форм і видів змагань.

Завдання полягають у диференціації конкурсних програм за віком і рівнем складності, в удосконаленні виконавської майстерності. Галузь застосування: спортивне конкурсне танцювання – фізкультура і спорт; сценічне конкурсне танцювання – мистецтво. Сфера діяльності: спортивне конкурсне танцювання – чемпіонати, кубки, рейтингові, класифікаційні турніри; сценічне конкурсне танцювання – фестивалі і конкурси в різних номінаціях.

2. Розкрити зміст поняття «структура видовища».

Структура видовища має свої відмінності у великих хореографічних творах та концертних шоу-програмах.

У балетних виставах структура твору складається із актів, картин, сцен та епізодів. Кожний акт складається із кількох картин, які поєднують події за місцем, де вони відбуваються. Кожна картина складається із кількох сцен, які відображають місце дії у певному часі. Кожна сцена складається із кількох епізодів, кожен з яких відображає певний склад учасників у визначеному місці і часі.

Структура концертної або шоу-програми складається із відділень, блоків, модулів, номерів. Кожне відділення визначає послідовність демонстрації програми за певними блоками, які ідуть один за одним в хронологічному, технічному (за рівнем складності) або тематичному порядку і з поступовим зростанням. Кожний блок складається із кількох модулів, які об'єднують номери близькі за тематикою, часом і місцем дії.

Структура заходу тісно пов'язана з його композицією і формується з урахуванням законів драматургії будь-якого видовища.

Варіант №3

1. Охарактеризувати напрям сценічного танцювання.

Сценічне танцювання представляє собою найбільш видовищний напрям хореографічного мистецтва. Його характерні риси полягають в закінченості музично-хореографічної форми, синтезованому характері лексики, можливостях застосування інших видів мистецтв: хореографічного, театрального (пластика, пантоміма, сценічний рух, сценічний бій), образотворчого (декорації, реквізит, костюми, аксесуари), спорту (гімнастика, акробатика), естрадно-циркового мистецтва (оригінальний жанр), новітніх технологій (світлова, лазерна партитура, піротехнічні спец ефекти тощо).

Завдання полягають: в розширенні тематики сценічних заходів і хореографічних творів, у пошуку нових оригінальних композиційних прийомів; у збагаченні хореографічної культури спорідненими видами мистецтва, спорту, новітніми технологіями як засобами сценографії.

Сфера діяльності – видовищні заходи:

- драматичні: балетні, театралізовані вистави, балети-мюзікли, балети-рок-опери, балети-ораторії тощо;
- розважальні: шоу-програми – вар'єте, кабаре, мюзік-холів, нічних клубів, круїзних лайнерів тощо;
- універсальні: концертні програми до державних, професійних, календарних, соціально-побутових свят.

2. Значення пластично-просторового образу.

Пластично-просторовий (зоровий) образ представляє собою сценографічне оформлення твору, що поступово розкриває драматургію видовища і являє собою:

- оформлення зали і прилеглих приміщень;
- світлову та лазерну партитуру;
- відеоматеріали та комп'ютерну графіку;
- декорації, реквізит, аксесуари, костюми, грим (макіяж), зачіски тощо.

Варіант №4

1. Дати характеристику офіційним заходам у хореографії.

Офіційні заходи – дипломатичні прийоми, різноманітні бали (Віденський, Президентський, Київський, Випускний, Кадетський тощо), презентації значних міжнародних та національних акцій – характеризуються академізмом програми та жорстокою регламентацією всіх її складових. Перш ніж провести побутовий захід офіційного характеру, треба визначити його статус і категорію, час і місце проведення, умовний контингент запрошених, в залежності від цього формується програма.

За статусом офіційні заходи поділяються на міжнародні і національні, за категорією вони, як правило, визначаються як поза категорійні або вищої категорії.

Програма даних заходів передбачає синтез танцювальних блоків тривалістю 20-30хвилин кожний (5-6 танців) із блоками-

виступами майстрів мистецтв та художніх колективів. Програма готується за принципом контрасту, щоб різні за жанрами, темпоритмами танцювальні мелодії та виступи майстрів мистецтв чергувалися, підтримуючи у публіки інтерес до заходу, але разом з тим були об'єднані єдиною темою, ідеєю, наскрізною дією.

2. Поділ конкурсних спортивних заходів за статусом.

За статусом конкурсні спортивні заходи (спортивна бальна та спортивна сучасна хореографія) поділяються на:

- чемпіонати Світу, Європи, країни – найбільш престижні змагання, які проводяться як офіційні – 1 раз на рік, як неофіційні – декілька;
- кубки світу, Європи, країни, федерацій, асоціацій, президента України, видатних осіб – значущі події у сфері спортивного танцювання з терміном проведення – 1 раз на рік;
- рейтингові турніри – конкурсні змагання з метою визначення рейтингу (місця) пари в поточному сезоні, проводяться кілька раз на рік;
- класифікаційні змагання – турніри з метою визначення спортивного розряду (класу, рівня) танцюристів – проводяться кілька раз на рік.
- матчеві зустрічі – конкурсні змагання неофіційного характеру між кількома спортивними клубами, містами, країнами з метою визначення творчих досягнень кожного з учасників, термін необмежений.

Варіант №5

1. Дати характеристику розважальним заходам у хореографії.

Розважальні заходи – корпоративні вечірки, дискотеки, карнавали, маскаради тощо – на відміну від офіційних, мають розкутий імпровізаційний характер. Як правило, їх програма складається з модних новинок сезону, танцювальна частина може супроводжуватися під аудіо запис або наживо у виконанні поп-рок-груп. Між танцювальними блоками можуть бути представлені виступи майстрів мистецтв та художніх колективів, які спеціалізуються за розважальним напрямом. Практикуються також

різні конкурси, розіграші, атракціони, демонстрації молодіжної моди, виступи артистів циркового та оригінального жанрів розважального спрямування.

Розважальні заходи можуть проводитись в будь-яких культурно-мистецьких установах, але краще для цього пристосовані приміщення нічних клубів, ресторанів, готельних комплексів тощо. Якщо розважальний захід планується для учнів шкільного віку, то обов'язково регламентується місце і час проведення. Місцем проведення може бути центр дітей та юнацтва, актові зали шкіл, підліткові клуби. Репертуар шкільних дискотек, вечірок повинен враховувати вікові можливості та інтереси учнів і підбиратися таким чином, щоб не впливав негативно на психіку дитини.

2. Поділ конкурсних сценічних заходів за статусом.

За статусом конкурсні сценічні заходи поділяються на:

- міжнародні (не менше 5-ти країн-учасників);
- національні (не менше 2/3 областей або регіонів країни);
- регіональні (кілька областей, подібних за мовою, звичаями, культурними традиціями тощо);
- обласні (не менше 2/3 міст, селищ міського типу та районів області);
- міські (представлені усіма районами міста);
- районні (представлені усіма мікрорайонами міста).

Варіант №6

1. Дати характеристику універсальним заходам у хореографії.

Універсальні заходи – вечори, світські раути, вечорниці, дитячі ранки – органічно поєднують в собі розважальну і академічну складові. Місцем їх проведення можуть бути установи

культури: будинки або палаци культури, приміщення нічних клубів, ресторанів (тільки для дорослих).

Програма цих заходів передбачає поєднання європейської танцювальної культури з латиноамериканською сучасною молодіжною ритмопластикою (вечори) або із застосуванням фольклорних зразків регіону (вечорниці).

Форма одягу не має регламентацій і обирається вільно згідно смакових уподобань учасників заходу.

Репертуар супроводжує аудіо запис або естрадний оркестр чи вокально-інструментальний ансамбль. В художній частині заходу між танцювальними блоками демонструються виступи естрадних співаків, ансамблів або студій бального, сучасного, іноді народного танцю, оригінального жанру, показ моди. Часто проводяться різноманітні конкурси, атракціони, жартівливі змагання та інші розважальні заходи.

2. Поділ конкурсних спортивних заходів за програмою.

За програмою:

- конкурси зі спортивних бальних танців поділяються на турніри з:
  - європейських бальних танців;
  - латиноамериканських бальних танців;
  - десяти танців міжнародної програми (європейської та латиноамериканської);
  - «формейшн» (ансамблеве аматорське танцювання від 5 до 8 пар в європейській та латиноамериканській програмах);
  - «секвей» (авторське шоу – професійне танцювання однією парою в європейській та латиноамериканській програмах);
- конкурси зі спортивних сучасних танців поділяються на турніри з:
  - спортивного бугі-вугі (індивідуальні та «формейшн»);
  - спортивного рок-н-ролу (індивідуальні та «формейшн»);
  - сальси (індивідуальні та «формейшн» 3-4 пари);
  - брейку, стріт-танців (індивідуальні та групові).

Варіант №7

1. Сценарний план масового заходу та вимоги до нього.

Сценарний план – це літературний проект майбутнього масового видовища, в якому викладено послідовність розвитку дій, а також основні висловлювання, тексти, дикторський коментар. Він дозволяє цілеспрямовано працювати над сценарієм, застерігає від можливих відхилень від теми й формує загальне бачення майбутньої вистави. За складністю використаного матеріалу у режисерсько-постановочній практиці розрізняють два види літературної основи: сценарний план і сценарій. Сценарний план іноді є й літературною основою для нескладних масових заходів, що не вимагають детальної художньої розробки (урочисті збори, мітинги, презентації, диспути і т.д.).

У конкретно-графічному зображенні сценарний план – це послідовний запис назв епізодів і їх номерів, кількості учасників у кожному епізоді, зазначення головної діючої особи (осіб), її дій (словесних чи фізичних), коротка характеристика прологу й епілогу, якщо такі передбачені у масовому спектаклі.

2. Поділ конкурсних сценічних заходів за програмою.

За програмою конкурсні сценічні заходи поділяються на:

- конкурси виконавців – артистів балету, артистів естради, майстрів мистецтв; оцінюється виконавська майстерність – технічна та акторська, індивідуальність стилю;
- конкурси балетмейстерів; оцінюється оригінальність драматургії твору, нетрадиційний підхід у вирішенні теми, новітні композиційні, лексичні, сценографічні прийоми, інноваційне вирішення музичної партитури;
- конкурси художніх колективів; оцінюється творчий доробок колективу, його оригінальність, індивідуальність та особливість, відповідність тематики, музики, режисури, сценографії виду і жанру колективу, його віковому цензу та рівню виконавської майстерності;

- конкурси шоу-програм; оцінюється оригінальність тематики, музики, режисури, композиційних, лексичних і трюкових прийомів, їх відповідність призначенню розважального заходу, умовам його проведення, статусу і запитам потенційного глядацького контингенту.

Варіант №8

1. Дайте характеристику прологу, експозиції, зав'язці масового заходу.

Пролог (передумова) – частина, в якій розкривається пластично-просторовий та тональний образ видовища, що дає уявлення про його тематику, статус та характер (балет – увертюра, концерт – позивні, вступний текст ведучого, шоу – яскрава музично-видовищна заставка тощо).

Експозиція – це частина, в якій відбувається знайомство глядача з учасниками видовища або конкретного персонажа, їх життєвими обставинами, за якими буде розгортатися основна дія. За допомогою костюму, декоративного оформлення, стилю та манери виконання танцю, виявляються прикмети часу, визначається образ епохи, визначається місце дії. В концертній або шоу-програмі це перший масовий номер – презентація учасників заходу, який носить синкретичний характер.

Зав'язка – це перша головна подія, з якої починається розвиток драматургії та розкриття основного змісту видовища. В хореографічному творі в зав'язці між героями виникають певні стосунки, які стануть причиною конфлікту. В концертній або шоу-програмі це один або кілька номерів, які дають уявлення про призначення даного видовища, обґрунтовують його тематику.

2. Зміст роботи режисера із лібретистом, сценаристом.

Реалізація режисерського творчого задуму передбачає визначення певних творчих завдань різним структурним підрозділам. Робота із лібретистом, сценаристом передбачає:

- підбір літературного, фактологічного матеріалу для написання лібрето або сценарію;
- за допомогою хореографа сценарист готує анотацію номерів так, щоб запобігти повтору номерів зі

спорідненою тематикою та допомагає урізноманітнити програму;

- при написанні сценарію треба враховувати статус заходу, потенційний глядацький контингент, його уподобання.

Бажано щоб при підготовці сценарію використовувались історичні хронічки, різноманітні мистецькі твори, думки людей минулого.

Варіант №9

1. Дайте характеристику розвитку дії, кульмінації масового заходу.

Розвиток дії – це частина, в якій розгортається основний зміст, драматургія видовища. В хореографічному творі в цій частині починають вимальовуватись головні риси основного конфлікту. В концертній або шоу-програмі тут поступово розкривається тематика заходу, обумовлена певними чинниками. Етапи підходу до кульмінації можуть бути побудовані з кількох епізодів. Їх кількість і тривалість визначається динамікою розгортання сюжету. Від ступені до ступені динаміка повинна зростати, поступово підводячи видовище до найбільш яскравих подій кульмінації.

Кульмінація – це найвища точка розвитку в драматургії видовища. В хореографічному творі в цій частині конфлікт, який визначився у зав'язці і набрав напруженості у розвитку дії, вирішується в залежності від взаємовідносин героїв та їх уподобань достойними чи недостойними засобами. В концертній або шоу-програмі на кульмінацію припадає найбільш яскравий номер з оригінальним композиційним, лексичним або сценографічним вирішенням, можливо, хіт сезону.

2. Зміст роботи режисера з балетмейстером.

Танцювальна частина театралізованого видовища підпорядкована головному балетмейстеру. Режисер повинен для належного професійного рівня добре розумітися в хореографії, бо сьогодні вона є невід'ємним компонентом будь-якого масового свята. Робота з балетмейстером має кілька етапів:

- 1) Добір колективів – детальне знайомство, перегляд танцювальних номерів, вибір цінного та цікавого.
- 2) Робота з кожним колективом окремо – кожен окремий номер є своєрідною складовою цілого, кожна наступна пластична композиція витікає з попередньої.
- 3) Власне творення композиції – уміння балетмейстера бачити художню цілісність спектаклю.
- 4) Зведені репетиції всіх танцювальних колективів, де перевіряється монтажне поєднання різних номерів, їх пластичне і ритмічне співвідношення.

Варіант №10

1. Дати характеристику розв'язці, фіналу, епілогу та апофеозу масового дійства.

Розв'язка – це головна подія, що завершує драматичну боротьбу між героями (балет) або завершує драматургічну дію заходу (концерт, шоу). Це ідейно-моральний підсумок, який глядач повинен винести в результаті перегляду того, що відбувалося на сцені. Автор готує розв'язку несподівано для глядача, але ця несподіваність повинна бути народжена усім ходом подій.

Фінал – це частина, в якій визначається результат завершення видовища. Він повинен бути швидким і викликати у глядача підвищений емоційний стан.

Епілог – заключна частина, в якій розгортаються події, що відбуваються через певний час після завершення основної дії видовища. В балеті – це, в майбутньому, долі героїв або їх нащадків, обумовлені їх характером. В концертній або шоу-програмі – це інформація про перспективи даного видовища, його виконавців.

Апофеоз – це додаткова, завершальна частина піднесено-просторовими (зоровими) та тональними (слуховими) образами закриття заходу: салют, урочиста музика, відеоряд, запускання повітряних кульок, динамічна світлова та лазерна партитура тощо.

2. Зміст роботи режисера з акторами і творчими колективами.

У масових заходах, як правило беруть участь виконавці і колективи, що пройшли попередній відбір за тематикою заходу, за технічними і акторськими можливостями виконавців, за художнім оформленням, якістю музичного супроводу. Робота з ними полягає:

- у своєчасному поданні назв та анотацій номерів, різних за тематичною спрямованістю, лексикою, музичною драматургією і віком виконавців;
- у розподілі завдань для репетицій на місцях по жанрах, або за тематикою, враховуючи блочно-модульну систему;
- у проведенні зведених репетицій видовищного заходу в цілому та його здачі художній раді або замовнику.